

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 3 augusti 1914 kl. 10 f. m.

Memorial, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning rörande suspension tills vidare av gällande bestämmelser om inlösen av riksbankens sedlar med guld.

I en till bankoutskottet denna dag avlåten skrivelse hava fullmäktige i riksbanken anfört bland annat följande.

Under de fyra sista dagarna av förra veckan hade sedlar presenterats i riksbanken för inlösen med guld till följande belopp:

den 29 juli.....	kronor	173,360: —
» 30 »	»	269,850: —
» 31 »	»	1,253,110: —
» 1 augusti	»	970,855: —

Summa kronor 2,667,175: —

Enligt lagen för Sveriges riksbank finge den metalliska kassan icke bibehållas vid lägre belopp än kronor 75,000,000: —. Under normala förhållanden skulle en minskning av den metalliska kassan med kronor 2,667,175: —, när densamma enligt den senast föreliggande veckorapporten av den 25 nästlidna juli belöpte sig till det betydande beloppet av kronor 105,814,095: 69, icke innebära någonting oroande, då sistnämnda belopp skulle, jämfört med den metalliska kassans lagligen fastställda minimibelopp, erbjuda en fullt betryggande marginal. Men då anledning icke funnes att antaga, att den under de senaste dagarna inträffade guldutströmningen från banken nått sitt slut, och då riksbankens guldförråd under nuvarande internationella politiska och finansiella förhållanden icke finge tillåtas ytterligare nedgå i någon avsevärd mån, vore fullmäktige av den övertygelsen, att åtgärder till guldförrådets skyddande måste ofördröjligen vidtagas. Riksbankens guldförråd vore

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 8 saml. 14 häft. (Nr 17.)

landets finansiella ryggrad, och dess ytterligare försvagande i avsevärd grad skulle under nu rådande förhållanden otvivelaktigt leda till de mest ödesdigra följder såväl för statsverkets förmåga att möta förestående anspråk som för näringslivet i dess helhet.

Om de senaste dagarnas guldutströmning från riksbanken tillätes fortgå, skulle guldförrådet inom de allra närmaste dagarna hava nedgått under det belopp, vilket guldkassan enligt fullmäktiges uppfattning icke borde få understiga, eller 100,000,000: — kronor. Efter noggrant övervägande av alla på frågan inverkan omständigheter hade fullmäktige funnit den enda utvägen att bereda riksbankens guldförråd ett effektivt och genast inträdande skydd vara en omedelbar suspension tills vidare av sedlarnas inlösen med guld.

Innan fullmäktige skrede till vidtagande av denna åtgärd, vilken fullmäktige ansåge nödvändigt böra träda i tillämpning från och med morgondagen, hade fullmäktige ansett sig pliktiga att underställa frågan bankoutskottets beprövande.

Fullmäktige hemställde alltså, att bankoutskottet ville godkänna, att ifrågakvarande åtgärd av fullmäktige vidtoges.

Samtidigt hava fullmäktige för bankoutskottet anmält, att fullmäktige hade för avsikt att ofördröjligen hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande för den nu samlade riksdagen av proposition om tillägg till 72 § regeringsformen, innehållande bemyndigande för Kungl. Maj:t att i fall av nöd tills vidare suspendera föreskriften, att riksbankens sedlar skola vid anfordran inlösas med guld.

Av den nu gjorda framställningen jämte vad i övrigt i detta ärende förekommit har bankoutskottet funnit sig övertygat, att den av fullmäktige föreslagna extra ordinära åtgärden med nödvändighet måste vidtagas, ävensom att detta bör ske ofördröjligen. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig böra godkänna vad fullmäktige föreslagit, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 2 augusti 1914.

På bankoutskottets vägnar:

HJALMAR WIJK.

Vid detta ärendes behandling inom utskottet hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Larsson, Hedenstierna, Hallin, Gustafsson, Ingmansson, Boberg* och *Montgomery*;
av andra kammaren: herrar *Wijk, Vahlquist, Olsson* i Blädinge,
Berg i Munkfors, *Edbom, Hagberg, Westman* och *Borggren*.
